1856. N°. 142.

LEYDSCHE COURANT.

De Courant wordt Maandag, Woensdag en Vrijdag uitgegeven. Die van Maandag komt uit Zaturdag Avond.

VRIJDAG 28 NOVEMBER.

De Prijs der Courant is f 12 in het jaar; de afzonderlijke Nommers worden tegen 10 Centen afgegeven.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

LEYDEN, 27 November.

In de vergadering van den Gemeenteraad van heden is een aanvang gemaakt met de behandeling van de voorstellen over het belastingstelsel, welke in eene zitting heden avond zal worden voortgezet. Bij het sluiten der vergadering van heden namiddag, waren de beraadslagingen over het eerste punt nog niet afgeloopen, namelijk de invoering eener belasting op de brandstoffen.

— De Wis- en Natuurkundige Afdeeling van de Kon. Academie van Wetenschappen zal op Zaturdag aanst. te Amsterdam eene gewone vergadering houden. Als sprekers zullen optreden de HH. Pruys van der Hoeven, van Breda en Buys Ballot.

— De Commissaris des Konings in deze provincie heeft bekend gemaakt, dat wegens de in den nacht van den 22sten op den 23sten dezer plaats gehad hebbende doorbraak van de Gouwkade van den gecombineerden polder aan de oostzijde van de rivier de Gouwe onder Middelburg, de sluizen zoo te Gouda, als aan den Rijn gesloten zullen worden gehouden, tot dat de doorbraak behoorlijk zal zijn gedigt en de passage op het Goudsche Jaagpad zal zijn hersteld, ten gevolge van welke werkzaamheden, waaraan met kracht wordt gearbeid, de scheepvaart voor eenige dagen is gestremd.

— Volgens de *Delftsche Cour.* zal de oprigting eener kweekschool voor Onderwijzers in genoemde stad geen voortgang hebben.

— Door de Afgevaardigden der Doopsgezinde gemeenten, uitmakende de Algemeene Doopsgezinde Societeit, is in eene algemeene vergadering tot Hoogleeraar aan het Seminarium der Doopsgezinden te Amsterdam benoemd, de Wel Eerw. Zeer Gel. Heer S. Hoekstra, leeraar der Doopsgezinde gemeente te Rotterdam.

— Te Amersfoort is uit de gevangenis ontsnapt een zekere Teunis van Eck, beschuldigd van diefstal, en die reeds de helft van zijnen 40-jarigen leeftijd in tuchthuizen heeft doorgebragt. Hij heeft zich door aaneengeknoopte repen van zijne beddekens nedergelaten van uit een naar gissing 50 voet hoog muurgat, na er eene ijzeren staaf uit gewerkt te hebben.

— Door het Prov. Geregtshof te Assen, werd dezer dagen o. a. een kolonist tot 6 maanden gevangenisstraf veroordeeld. Na deze uitspraak wendde hij zich tot den Voorzitter met de aanmerking, dat deze straf voor hem niet genoeg was, vermits hij liever had dat men hem van het leven beroofde, dan na verloop van zijn straftijd naar de Kolonien terug te keeren, om daar honger te lijden.

— Uit Middelburg wordt gemeld dat het strand rondom het eiland Walcheren, vol is met aangespoelde stukken van het op den Banjaart gestrand en geheel uit elkander geslagen Amerikaansch driemastschip *de Medomack*, geladen met rijst, van Rangoon naar Antwerpen bestemd.

— De leden der oppositie in de Luxemburgsche Kamer hebben een adres aan Prins Hendrik gerigt, waarin zij protesteren tegen de bewering, die door de Ministers wordt geuit, dat de Kamer de herziening der Grondwet niet zou hebben willen in behandeling nemen. Ook verklaren zij te protesteren tegen de wijze, waarop men den Vorst of zijn Vertegenwoordiger in de quaestie mengt, en geven hunne overtuiging te kennen, dat de constitutionele vrijheden zeer goed zijn te vereenigen met de regten der Kroon, en de voorregten van het Huis van Oranje.

— Nabij het eiland St. Thomas (West-Indië) is op 11 Aug. jl., ten gevolge van eenen hevigen storm, het stoomschip *Stas* geheel vergaan. 250 personen verloren daarbij het leven.

's GRAVENHAGE, 27 November.

Z. M. heeft benoemd tot Ridder der Orde van de Eikenkroon, Dr. B. Verver, Professor in de Scheikunde aan het Koninklijk Athenaeum te Maastricht.

— Tot Ontvanger op Terschelling is benoemd de Heer P. Altena, thans 3de klerk bij 's Rijks entrepôt der in- en uitgaande regten en accijnsen te Amsterdam, en tot Burgemeesters: te Balgoy P. de Bruyn Hzn., Secretaris dier gemeente, en te Wychen M. C. Waszink.

— Bij Kon. besluit is de Heer J. A. Mazel, tot hiertoe Adjunct-Commies bij het Dep. van Buitenl. Zaken, benoemd tot Secretaris van Legatie, met bepaling dat hij als zoodanig dienst zal doen bij het Gezantschap te Brussel.

— In een bijzonder berigt alhier uit Petersburg ontvangen, wordt gemeld, dat de Minister van Buitenl. Zaken, Prins Gortschakoff, eene uitvoerige depêche-circulaire aan zijne buitenlandsche diplomatieke agenten heeft gerigt, waarin de vraagpunten nopens het Slangen-eiland en Bolgrad in het breede worden behandeld en waarin herhaaldelijk op eene nieuwe bijeenkomst van het Parijsche congres wordt aangedrongen. Dit kan dienen in antwoord op den twijfel hierover door de Belgische *Indépendance* en andere buitenlandsche dagbladen, geopperd omtrent het bestaan dezer circulaire.

Tweede Kamer der Staten-Generaal.

Wij laten hier, zoo veel de ruimte het gedoogt, het hoofdzakelijke volgen der redevoering van den Minister van Justitie, ll. Dingsdag ter beantwoording van die der HH. Groen en Thorbecke in de zitting van ll. Maandag gehouden.

De Minister zal de hoofdgedachte der beide merkwaardige redevoeringen van de HH. Groen en Thorbecke beantwoorden en tot eenige hoofdpunten reduceren. Wat den eersten spreker betreft, wist 's Ministers geachte vriend niet, dat, zoo hij Minister anti-revolutionnair was in den zin van den Heer Groen, zijne intrede tot het Kabinet niet genoeg was, om aan het geheele Kabinet een anti-revolutionnairen geest te geven? Als het anti-revolutionnair element zoo krachtig is, dan ziet hij niet in, waarom de invloed van den Heer Groen op de geheele Kamer niet zoo sterk is geweest, dat zij ook anti-revolutionnair is geworden. Een anti-revolutionnair Kabinet zou onmogelijk in den zin van den Heer Groen op kerkelijk en Staatsgebied kunnen bestaan, omdat het niet nationaal is. Het was dus eene illusie, als de Heer Groen meent, dat het volk, hetwelk achter zijne kiezers staat, de natie is. De anti-revolutionnaire partij is alleen krachtig geweest in het afbreken, maar niet in het opbouwen. Het volk is altijd afkeerig geweest van alles wat ultra is. Zijne tweede illusie was, dat *alle* petitionarissen in zijn geest waren omtrent de wet op het onderwijs. Intusschen is gebleken, dat allen niet wenschen, wat de Heer Groen verlangt: afbreking der gemengde school; en nu had de illusie van den Heer Groen het dezen voorgesteld, als of het mandaat van het tegenwoordig Kabinet ware: „het afbreken der gemengde school,” en dat brengt hun mandaat juist niet mede. Eene derde niet minder ongegronde illusie van den Heer Groen is, wanneer hij dit Kabinet als anti-revolutionnair beschouwt, omdat hij hem Minister voor zuiver anti-revolutionnair houdt, en dat was hij nooit. Hij is nooit van oordeel geweest, dat eene kerkelijke rigting eene politieke partij mag wezen of optreden als zoodanig. Daarin nu ligt het verschil tusschen de anti-revolutionnaire politiek van den Heer Groen en de zijne. Elke politiek, die zich identificeert met eenige Christelijk rigting, identificeert zich ook met een kerkelijk leerbegrip en wordt exclusief en idealistisch, en niet nationaal. Daaruit vloeijen al die illusien voort, ten gevolge van het verkeerde standpunt waarop de Heer Groen van Prinsterer het Kabinet meende geplaatst te zien, en ook de illusie op het stuk van het onderwijs. Het is geheel ten onregte, als de Heer Groen meent, dat hij Minister, onder de facultative splitsing van het onderwijs verstaat, de opheffing van de gemengde school, en dat brengt alleen het standpunt van den Heer Groen mede. Z. Exc. gelooft, dat de gemengde school goed kan zijn zonder bepaald leerbegrip, ja zelfs zonder gebruik van den Bijbel, hoe waar het ook zij, dat het Christendom voortvloeit uit den Bijbel. Maar al ware Z. Exc. ook van het gevoelen van den Heer Groen, — en hij erkent dikwijls het gevoelen te hebben uitgedrukt, dat het zeer moeijelijk is een Christendom, zoo als hij het met den Heer Groen begrijpt, op de gemengde school toe te passen, — dan was dit zijn gevoelen als Christen, als dilettant theoloog, als pædagoog, maar niet als wetgever of staatsman. Als staatsman heeft hij niet te vragen, welke de beste Christelijke school is, maar wat ons nationaal gevoelen mede brengt. De gemengde school nu is nationaal geworden, en wij zijn niet geroepen als wetgevers de natie hiervan te bekeeren, en haar te brengen op het standpunt van den Heer Groen, waarop het niet staat. De Minister moet nu nog spreken van twee illusien. Eene daarvan, is van hem zelven. Hij had zich gevleid, dat de Heer Groen het Kabinet niet zou tegenwerken, en dacht niet, dat de anti-revolutionnaire politiek van den Heer Groen zoo exclusief was, dat zij niets zou ondersteunen, wat niet van haar zelve uitgaat. Hij raadt den Heer Groen aan, het Evangelie en het Christendom niet over te brengen op het gebied van den Staat en in onze wet.

Wat het gesprokene van den Heer Thorbecke betreft, die rede was polemisch en catechistisch. Het eerste was kort, het andere uitgebreider. Wat nu ten eerste aangaat de opmerking, dat de overijlde sluiting der zitting alleen verklaarbaar was, omdat de Regering verlegen zou zijn voor de vertegenwoordiging, zoo moet Z. Exc. antwoorden, dat toch het Ministerie tijd moest hebben zich eene wapenrusting aan te trekken, alvorens met den vijand, in parlementairen zin, in aanraking te komen. Eene andere bedenking was, dat de Regering de behoefte aan overeenstemming met de vertegenwoordiging schijnt te willen beperken. Z. Exc. ontkent dit. Het Kabinet wil vervolledigen en niet eenzijdig handelen. Het Ministerie moet ook homo-

geen zijn met de Kroon en niet alleen met de vertegenwoordiging. Wat verder het Ministerie betreft, en de vergelijking met het vorige, kan Z. Exc. zeggen dat het Ministerie homogeen (eenstemmig) is. Ten opzigte van het tweede deel der rede van den Heer Thorbecke, komt alles neder op het politiek kenmerk van het Ministerie. Het is voorzeker niet genoeg, als het Ministerie zegt, de Grondwet te zullen handhaven; Z. Exc. geeft toe, dat het aankomt op de daden. Hij weet, dat al zijne ambtgenooten bekwame mannen zijn en wat hem zelf ontbreekt, moet hij opmerken, dat, als men bekwaam wil wezen, men dit, onder hoogeren zegen, zijn kan.

De Minister keert nu terug tot de rigting van het Ministerie. Hij staat eerst stil bij de familietrek tusschen de rigting van den Heer Groen van Prinsterer en die van den Heer Thorbecke, welke, hoe hemelsbreed ook verschillende, beide eenigermate idealistisch en daarom beide niet nationaal zijn. Gelijk de anti-revolutionnaire rigting idealiseert, door eene eenzijdige beschouwing van den mensch tot het Opperwezen, als een religieus wezen, en den Staat wil identifiëren met het leerbegrip van de religieuse afhankelijkheid en realiseren het ideaal van Christelijken Staat; evenzoo idealiseert de tegenovergestelde rigting, door den mensch alleen als maatschappelijk persoon te beschouwen; zij vormt zich een' Staat, die den geheelen mensch absorbeert en alles laat afhangen van den Staat. Zij omhelst het denkbeeld: van een alvermogenden Staat, die zich voorstelt de menschen te hervormen. Van daar het streven om alle volks-individualismus uit te wisschen; alle idealismus van oorsprong en geschiedenis. Z. Exc. vindt overeenstemming tusschen die rigting met de school van Jean Jacques Rousseau, uit wiens werken hij eenige zinsneden aanhaalt, die zijn betoog moeten versterken. Die rigting leidt tot het Staats-despotismus en die van het zwaard, omdat, waar ze niet meer kan ontmenschen, ze moet onthoofden. Die rigting is eene fictie, die noch verzoenend, noch nationaal kan zijn, omdat ons volk zeer aan individualiteit hecht in alle phases zijner ontwikkeling. Het is verre van hem, dat hij meent, dat deze leer zich altijd in hare uiterste consequentiën vertoont, maar de kiem ligt er in en die brengt altijd de uiterlijke verschijnselen mede, zoo als, bijv., het gezegde, dat het Nederlandsche volk dagteekent van 1848, alsof het daaraan zijn ontstaan te danken had. Tegenover die rigting staat de politiek der Regering, die strekt tot waardeering en erkenning van den actuelen toestand, om daarnaar wetgeving en staatkunde in te rigten, doch niet om nieuwe toestanden te scheppen. De politiek der Regering staat tusschen de beide uitersten, die politiek kan verzoenend wezen en ze mag niet exclusief zijn, omdat zij al het goede uit de andere rigtingen kan op- en overnemen. Die politiek is ook nationaal omdat zij eenzijdigheid buiten sluit. Wil men een naam voor die politiek, welnu zij is het ware, gezonde liberalisme, tegenover het eenzijdig, ongezond, valsch liberalisme der rigting die hij zoo even omschreven heeft.

Beide sprekers hebben nog weder geantwoord.

De Heer Groen zal nooit zijne beginselen aan de vriendschap prijs geven.

De Heer Thorbecke merkt op, dat de Minister op eene wijze, zoo als nog nooit geschied is, de anti-revolutionnaire partij heeft verklaard niet nationaal. Ook de andere rigting, de liberale, is niet nationaal verklaard; alleen de rigting van den Minister zou nationaal zijn. Spreker behoeft niet te zeggen, dat dit geheel afhangt van het begrip, dat men zich van nationale rigting vormt. Hij zal hierover echter niet meer twisten.

Wat van dit Ministerie goeds komt, zal hij dankbaar aannemen. De pligt toch der Vertegenwoordiging brengt mede, te ondersteunen wat in het algemeen belang, in het belang van het Vaderland, wordt gedaan.

Na de sluiting der algemeene beraadslagingen zijn ten slotte Hoofdstuk I. (*Huis des Konings* en Hoofdstuk II *Hooge collegien van Staat en Kabinet des Konings*) met algemeene stemmen aangenomen.

Zitting van Woensdag 26 November.

In deze zitting zijn de beraadslagingen over de begrootingswetten voortgezet. Hoofdstuk III (*Dep. van Buitenl. Zaken*) is het eerst in behandeling genomen.

Aan de algemeene overweging omtrent dit Hoofdstuk namen deel de Heeren: van Hoëvell, van Heiden Reinestein, van Nispen van Sevenaer, Zylker, Luyben, Rochussen, Wintgens, Vegilin van Claerbergen, Storm, van der Linden, Dirks, Godefroi, Baud, Dommer van Poldersveldt, Sloet tot Oldhuis, van Zuylen van Nyevelt, van Eck, Schimmelpenninck van der Oije en de Ministers van Buitenlandsche Zaken en van Marine.

Over de onderscheidene deelen van het Hoofdstuk heeft niemand het woord gevoerd. Het Hoofdstuk werd met 53 tegen 11 stemmen aangenomen.

Tegen het Hoofdstuk hebben gestemd de Heeren: Storm, Westerhoff, Meeussen, Dullert, van der Linden, de Lom de Berg, Hengst, van Eck, van Bosse, van Hoëvell en Jespers.

Daarna zijn de algemeene beraadslagingen over Hoofdstuk IV (*Dep. van Justitie*) aangevangen, waarbij het woord voerde de Heer Wintgens. Daarna is bepaald dat de verdere behandeling op morgen voortgezet zal worden.

De Commissie van Rapporteurs voor het wets-ontwerp verklarende het algemeen nut van den aanleg van een kunstweg van de Lemmer naar Sneek heeft daaromtrent haar eindverslag uitgebragt. De dag der behandeling van het wets-ontwerp zal nader bepaald worden.

De Commissie tot onderzoek der Staatsrekening van 1853 heeft daaromtrent rapport gedaan; over de conclusie zal nader beslist worden.

Zitting van Donderdag 27 November.

De beraadslagingen over Hoofdstuk IV (*Justitie*) worden voortgezet. De HH. Thorbecke, de Brauw, Godefroi, Hengst, v. Akerlaken, Sloet tot Oldhuis, Dullert en v. Eck treden als sprekers op. Bij sommigen merkt de Voorzitter op, dat zij terug treden tot algemeene beschouwingen. Daarna voert de Minister het woord, die bij de afzending van dit berigt nog niet heeft uitgesproken.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

BELGIE.

BRUSSEL, 26 November.

In de Kamer worden de beraadslagingen over het antwoord op de troonrede, bijzonderlijk over de § van het onderwijs, met hevigheid voortgezet. De Heer Tesch heeft met het oog op de geschiedenis, uiteengezet, dat onverdraagzaamheid wel degelijk in de bedoelingen der clericalen is gelegen; dat de Katholieke onverdraagzaamheid onder Philips II het liberale beginsel tot op den brandstapel heeft vervolgd, en onder Joseph II zelfs tot moord hare toevlugt heeft genomen; bij gebrek aan beter maakte de onverdraagzaamheid, volgens dien spreker, thans gebruik van laster. Ook de Heer de Brouckere heeft met veel talent de vrijheid van onderwijs verdedigd. Hij zeide o. a. dat de redactie van de paragraaf over het onderwijs een raadsel was, der Sibylla van het orakel van Delphi waardig, en dat zoo de Heer Montesquieu Hoogleeraar was aan een onzer hoogescholen, hij volgens de ministeriële theorie zijn *Esprit des lois* niet had kunnen uitgeven.

— De kweekelingen van de Kon. Acad. van Schoone Kunsten hebben uit hun midden eene commissie benoemd, om gelden in te zamelen voor de oprigting van het gedenkteeken van den Nederl. dichter Tollens.

ENGELAND.

LONDEN, 25 November.

Er is sprake van de benoeming van 4 Veldmaarschalken, de Hertog van Cambridge, Lord Seaton, Lord Gough en Graaf Cathcart. Eerstgenoemde zou er 3000 £ bij winnen, maar de overigen, niet in werkelijke dienst zijnde, zullen slechts de bezoldiging van Kolonel ontvangen.

— Men is hier niet zeer ingenomen met de benoeming van den Sultan tot Ridder der Orde van den Kouseband, eene Orde die hij niet kan aannemen, dan na zich onder eede te hebben verbonden, zijn goed en bloed voor het Christelijk geloof te zullen opofferen. De Ridders verbinden zich ook dieven en roovers te zullen uitroeijen. Men merkt aan, dat zoo de Sultan hieraan wil voldoen, hij vooreerst in zijn land handen vol werks zal hebben.

— Berigten uit de Vereenigde Staten vermelden drie zware branden; een te Syracuse en twee te New-York. Door de eerste zijn een 100-tal huizen vernield, waaronder het hôtel Grant, het postkantoor, het telegraafbureau, de Bank van Salina en verschillende magazijnen. Men berekent het verlies op bij $2\frac{1}{2}$ mill. gulden. Te New-York is eene fabriek van appelwijn en azijn afgebrand, waarbij 20,000 manden appelen en meer andere voorraad is vernield. Dit verlies wordt op *f* 75,000 geschat. Dit onheil is echter nog overtroffen door een brand in Warren-Street, mede in genoemde stad, die na twee groote gebouwen van een handelaar in droogerijen en een modemagazijn te hebben vernield, achterwaarts in de Murray-Street is doorgedrongen en ook daar twee rijke magazijnen heeft verslonden. Dit verlies kan men op meer dan 2 millioen gulden schatten. Bij al deze branden zijn gelukkig geen menschen omgekomen.

— De Heer Silvester Lind, te Chicago (aan de zuidwestkust van het meer Michigan in den staat Illinois) heeft in October aan de Protestantsche Universiteit, die te Forest-Lake gesticht wordt, 100,000 dollars (*f* 250,000) tot voltooijing dier onderneming geschonken. 20,000 dollars moeten blijven staan tot bijdrage voor de bezoldigingen der Hoogleeraren, en 60,000 voor studenten-beurzen. De gever is een Schot, hoogsteenvoudig in zijne levenswijze, die in 1837 te Chicago aankwam met twee sovereigns (*f* 24.—). Door vlijt en regtschapenheid heeft hij zich een aanzienlijk fortuin verworven, waarvan men ziet dat hij een goed gebruik weet te maken.

FRANKRIJK.

PARIJS, 25 November.

De Schout-bij-Nacht Behrens, Bevelhebber van het Russische eskader, hetwelk te Cherbourg binnengeloopen is, heeft van wege den Keizer eene zeer vriendelijke uitnoodiging ontvangen om het Hof te bezoeken. Ter eere van de Russische Officieren is door de Fransche Officieren op het stadhuis te Cherbourg een bal gegeven.

— Graaf de Morny wordt tegen 20 December uit Petersburg terug verwacht. Nopens het handelstractaat dat de Graaf te Petersburg zoude sluiten, verneemt men thans dat er slechts sprake is van de herstelling der grondslagen van een verdrag, hetwelk een tiental jaren geleden gesloten, maar door den oorlog is te niet gedaan.

— Vorst Voessanpoff, Attaché bij het Russische Gezantschap is alhier aangekomen. Hij is een der rijkste personen van den Russischen staat. Zijn groot vermogen stelt hem in staat de grootste weelde ten toon te spreiden, en daarom heeft Keizer Alexander hem tot Attaché alhier benoemd. Vorst Voessanpoff had aan zijnen zaakgelastigde 300,000 fr. gezonden, alleen om voorloopig de kosten van inrigting van een gedeelte zijns hôtels te bestrijden. Gedurende het wintersaizoen zal hij schitterende feesten geven.

— Mehemed Ali, broeder van den Onderkoning van Egypte, is alhier aangekomen.

— In de zaak van den zoon des Heeren Berryer moeten belangrijke ontdekkingen zijn gedaan. Hij is geheel buiten toegang gesteld.

— Thans is voor de Regtbank behandeld de bekende zaak van *l'Univers* tegen den uitgever van *l'Univers jugé par lui même*. De Abt Cognat, gewezen bestuurder van *l'Ami de la Religion*, heeft zich als de schrijver aangemeld. Daarop is de behandeling uitgesteld tot 16 December aanst.

— Men wil, dat een wets-voorstel zal worden ingediend, strekkende om de bezoldigingen der regterlijke ambtenaren te verhoogen.

— Het nieuwe *Café Parisien* is thans geopend. Op den eersten avond werd het bezocht door 30,000 personen, terwijl nog een gelijk getal niet kon worden toegelaten. 200 Stads-Sergeanten, enz. waren noodig om de

orde te handhaven. De bouw van dit koffijhuis, binnen 6 maanden voltooid, heeft 2 millioen fr. gekost. Men kan zich geen denkbeeld vormen van de pracht en luister, die in dat gebouw heerschen. Overal vindt men de smaakvolste groepen, candelabres, tafels, buffetten, schilderijen enz., en onder de talrijke spiegels zijn er van verbazende grootte.

— Als men de geschiedboeken van Parijs raadpleegt, zijn er slechts twee tijdperken die, ten opzigte van de duurte der woningen, bij onzen tijd kunnen vergeleken worden, namelijk in 1602, toen Hendrik IV de rust in de stad kwam herstellen; en in 1678, toen Lodewijk XIV voor goed op den troon was gevestigd.

— Het standbeeld voor Hendrik IV, dat de stad La Flèche (Dep. Sarthe) als eene hulde aan dien grooten Koning van Frankrijk oprigt, is de voltooijing nabij.

— In de gemeente Vieugy is in het gebergte een heer van buitengewone grootte gevangen; een slager te Annecy verkoopt het vleesch daarvan in het klein uit tot den prijs van 2 fr. per Ned. ℔.

— Met 1 Jan. 1857 zal te Genève een dagblad worden uitgegeven, onder den titel van *Indépendance Suisse*, met het doel om hoofdzakelijk de belangen van de familie Orleans voor te staan.

ITALIE.

De Napelsche Regering heeft in eene circulaire aan zijne Gezantschappen in het buitenland kennis gegeven van de vriendschapsbreuk met Engeland en Frankrijk. Zij vermeldt daarin het vertrek der Westersche Gezantschappen, doch legt geene bezorgdheid deswege aan den dag, noch het voornemen om aan de verlangens van Frankrijk en Engeland te voldoen; alleen verklaart zij zich bereid, om de afgebroken vriendschapsbetrekking op den vroegeren voet te hervatten, zoodra dit met voeg zal kunnen geschieden.

— De twee schepen van de Westersche Mogendheden hebben de haven van Napels weder verlaten. Men houdt de vrijverklaring van die haven, alsmede den aanleg van wegen in Sicilië, thans voor eene vastgestelde zaak.

— Dezer dagen heeft men een zeldzaam natuurverschijnsel waargenomen; op het land genaamd della Sabina, een leengoed van den Hertog Ottoboni, op 25 mijlen afstand van Rome. Eenige landbouwers waren aan den arbeid, daar waar de grond bijna den vorm van een kom aanneemt. Plotseling voelden zij de aarde zich bewegen, hetwelk hen de vlugt deed nemen. Op een afstand staande, zagen zij in het midden van de kom eene scheur ontstaan, waaruit eene zwarte rook opsteeg. Daarop zakte de grond, de kom werd gevuld met zout water en vormde eene meer van bijna 1000 ellen in omtrek en 60 vademen diepte. Rondom dit meer blijft de grond zakken, zoodat de omtrek steeds grooter wordt. Men denkt dat het een uitgedoofde vulkaan is.

— De *Gaz. de Savoie* deelt het volgende mede: Onze landgenoot, de Heer Brun-Rollet, woonachtig te Carthum, in Sennaar (Egypte), is thans op weg naar de hooge streken van den Nijl, naar het meer Filtry, alwaar hij veronderstelt dat die rivier zijn oorsprong neemt. In een brief aan een zijner vrienden, laat hij zich aldus uit: »Daar deze reis zeer gevaarlijk is en ik de befaamde Niams-Niams of menscheneters moet bezoeken, ga ik met 4 vaartuigen en 60 goed gewapende lieden, die ik in het schijfschieten oefen; daar waar ik met de vaartuigen niet kan komen, zal ik muilezels gebruiken." Daar hij zijne echtgenoote, Mlle Paban, van Marseille, heeft verloren, die de moed had hem overal te volgen, voegt hij er bij: »Niets meer van deze wereld te eischen hebbende, wil ik ten minste nuttig sterven. Mogt het mij gelukken den eersten standaard der beschaving bij deze woeste menscheneters te planten."

— De Koningin-Moeder van Spanje is te Genua aangekomen. Vóór haar vertrek van Marseille, heeft zij 24 millioen realen ontvangen, welke de Spaansche Regering haar verleend heeft, onder den titel van achterstallige inkomsten.

PRUISSEN.

In de omstreken van Koningsbergen en Pillau heeft een hevige orkaan gewoed. Verscheidene schepen zijn verongelukt, o. a. de tusschen eerstgenoemde stad en Hull varende Engelsche schroefstoomboot *William*, tot wier lading een prachtig verjaar-geschenk behoorde, door Prins Frederik Willem van Pruissen voor Prinses Victoria van Engeland bestemd.

— Uit Hanover wordt gemeld dat op den 19^den twee spoortreinen nabij het station te Eschede zoo hevig op elkander zijn gestooten dat 19 rijtuigen verbrijzeld of zwaar beschadigd zijn. Gelukkig is niemand daarbij omgekomen.

OOSTENRIJK.

WEENEN, 24 November.

De Keizer zal morgen of overmorgen van Triest naar Venetië vertrekken. Eenige oorlogsstoombooten zullen den Keizer tot geleide verstrekken, waarbij de Lloyd mede nog een aantal stoombooten zal voegen, ten dienste van het gevolg des Keizers. HH. MM. zullen tot in het laatst van December te Venetie vertoeven, en van daar eenige uitstapjes in den omtrek doen.

— Alhier is vergunning verleend tot oprigting eener effecten-societeit, die reeds sedert lang was aangevraagd.

— Dezer dagen heeft het volgende voorval in Boheme groot opzien verwekt. In eene kleine school was een jongen van 14 jaren die als hij sliep, predicatiën hield. Hij had, naar hij zeide, een gezigt gehad van de H. Catharina, die hem tot prediker had gezalfd. Iedereen liep toe en kocht voor geld het voorregt om den slapenden profeet te hooren. Eindelijk is de policie tusschen beide gekomen, die den jongen achter slot heeft gezet, daar men ontdekte dat hij, in vereeniging met zijn vader en den schoolmeester, van de ligtgeloovigheid zijner landgenooten, door middel van een goed geheugen en eenige weinige woorden latijn, misbruik maakte.

— Ten einde de vermeerdering der beeren in Zevenbergen te keer te gaan, is aldaar gedurende verscheidene dagen eene groote drijfjagt gehouden, waaraan vele Hongaarsche en Zevenbergsche edelen deel namen. Er werden 19 beeren opgejaagd, waarvan 9 geveld en 3 doodelijk getroffen werden.

RUSLAND.

De R. K. Bisschop van Wilna, Wenzeslas Schilinski, is benoemd tot Aartsbisschop van Mohilew en Metropolitaan van de Kath. kerken in het rijk.

— Volgens berigt van den Opperbevelhebber der troepen in de Caucasische gewesten, zijn al de versterkte punten, die Rusland aan den oever der Kaspische zee heeft, goed gewapend. Sedert eenige maanden zijn allerlei krijgsbehoeften van Astrakan over de rivier de Wolga naar Derbent gezonden, ten dienste van het legercorps, hetwelk den Schach van Perzie zal te hulp komen, in het waarschijnlijke geval dat zijn grondgebied door Engelsche troepen mogt worden ingenomen. De Generaal Chruleff, die zich bij de verdediging van Sebastopol onderscheiden heeft, is door den Keizer tot Bevelhebber benoemd van het legercorps hetwelk eene reeks van posten, van Baka af tot Erivan, in de onmiddellijke nabijheid der Perzische grenzen, bezet houdt.

Men is van oordeel dat, indien de Engelsche Regering die onderneming zoo ver doorzet als de aanstalten doen verwachten, Rusland door den loop der gebeurtenissen ligtelijk in de noodzakelijkheid zal gebragt worden om tusschen beide te komen. Doch het zal voor Rusland wel niet mogelijk zijn, te beletten dat de Engelschen de twee grootste eilanden van de Perzische golf en de Stad Aboeschir bezetten; en eenmaal meester van die punten zijnde, zullen zij er zekerlijk eveneens mede handelen als met Aden in de Roode zee, dat is, zij zullen ze aan het Indische rijk hechten.

— Te Archangel heeft een zware sneeuwstorm gewoed.

TURKYE.

Er is sprake geweest om het Dep. van Buitenl. Zaken aan Prins Callimaki, Gezant te Weenen op te dragen. Die Prins is van Grieksche afkomst en Christen.

— Omtrent den brand in de voorstad Pera, wordt nog het volgende medegedeeld: Hij is ontstaan in een huis, waar een meisje bij eene lamp was ingeslapen. Hare kleederen hadden vuur gevat, en zij zelve verbrandde zonder dat men haar hulp kon aanbrengen. Alle pogingen tot blussching waren vruchteloos, uit gebrek aan water en dewijl de huizen te digt op elkander stonden. De geredde meubelen werden door dieven weggeroofd. Men zag in de kelders den voorraad der ingeslagen steenkolen branden. Er is gebrek aan woning voor de talrijke ongelukkigen. De Regering tracht eenige staande geblevene barakken te koopen, om de rondzwervende menschen onder dak te brengen, die, zoo als men bij de Turken gewoonlijk opmerkt, zeer kalm en gelaten in hun ongeluk berusten.

— Het *Journ. de Const.* deelt het volgende mede omtrent het springen van den kruidtoren op Rhodus. Op den 6^den tegen den middag barstte een onweder los, dat reeds den geheelen morgen te voorzien was geweest. De bliksem sloeg op verscheidene plaatsen van de stad in, maar niemand dacht dat het eiland, dat reeds bij de aardbeving van 12 October zoo veel had geleden, eene nieuwe verwoesting te gemoet ging.

Ten 4 ure des namiddags hoorde men eene geweldige ontploffing. Iedereen dacht op nieuw aan eene aardbeving en verliet zijne woning. Maar dit was niet zoo. De bliksem had de kruidtoren, die in het midden der stad, in de Ottomannische wijk, is gelegen, getroffen. Dit was duidelijk merkbaar uit de dikke rook waarin de huizen werden gehuld, uit de sterke kruiddamp en uit den regen van steenen die tot op een mijl afstands nedervielen. Men kan zich moeijelijk een denkbeeld vormen van de verwoesting, die de uitbarsting van 300,000 ℔ kruid in het rijkste en volkrijkste gedeelte der stad had aangerigt. De oude kerk van St. Jan, thans eene moskee, die reeds van 1300 dagteekent, en waarin nog altijd, naar men zegt, de archiven der ridders werden bewaard, [die in 1310 zich aldaar vestigden, en in 1522 verjaagd, naar Malta trokken] alsmede de vermaarde toren der helden, zijn vernietigd, 300 huizen in den omtrek van den kruidtoren zijn tot op den grond vernield, en de vermaarde Ridderstraat is mede grootendeels in een puinhoop veranderd. Het voormalige paleis van den Grootmeester is niet meer dan een bouwval, en de vestingwerken, die aan de aardbeving wederstand hebben geboden, zijn de instorting nabij. Een 1000-tal huizen is onbewoonbaar; men ziet niets dan een tooneel van verwoesting, in een woord een derde gedeelte van de stad ligt in puin.

Het getal der slagtoffers van dezen ramp, beloopt, naar geloofwaardige opgaven 1000. In vergelijking van de vrouwen en kinderen zijn er weinig mannen onder, want van deze laatsten waren de meesten buiten hunne woningen. Dit getal is niet groot, als men in aanmerking neemt het getal der vernielde huizen. Als het onheil des nachts gebeurd was, zou er stellig een derde deel der bevolking, te weten 8000 zielen, bij omgekomen zijn.

De Bevelhebber van het eiland, Pertew Effendi, heeft zijn geheel gezin dat zeer talrijk was, verloren, uitgenomen eenen bediende, die nog levend van onder de puinhoopen is gehaald. Het gezin van den Vrederegter is ook geheel omgekomen en hij zelf zwaar gekwetst. De lijken der slagtoffers zijn op aanmerkelijken afstand van hunne woningen geslingerd, meestal verminkt en begraven onder hout en steenen. In vergelijking der doode zijn er weinig gekwetsten, slechts 200. Men is begonnen de lijken van onder het puin weg te halen en op dit oogenblik zijn er reeds 300 ter aarde besteld. 7 of 8 personen heeft men gevonden die nog leefden en die men hoopt te behouden.

Al de wijken buiten de vestingwerken hebben mede veel geleden, voornamelijk de wijk Neolivri, waar al de ruiten gebroken en al de deuren en vensters uit hunne hengsels zijn geworpen. Een dier huizen is grootendeels vernield doordat er een steen op is gevallen van 4 à 5000 ℔ zwaarte. Verder buiten de stad hebben geene onheilen plaats gehad.

KERKNIEUWS.

Z. M. heeft goedgekeurd de beroepingen van Predikanten, door de Kerkeraden van de volgende Herv. Gemeenten: van Wichmond, op L. Moll Cand.; van Eenum, op W. G. Smidt Rinsma, Cand.; van Nes en Wierum, op A. M. Bokma de Boer, Pred. te Langweer; van Lange Zwaag c. a., op A. K. Brouwer Huisinga, Pred. te Donkerbroek c. a.

Burgerlijke Stand.

Van den 20 tot en met den 26 November 1856.

BEVALLEN: A. E. Raimond, Z. — S. Hoorn, geb. Leensma, Z. — M. C. L. Kramers, geb. van Wijk, D. — C. J. Kok, geb. Bosson, Z. — H. M. Fraikin, geb. Schrijvers, Z levenl. — J. C. Fontein, D. — J. van Bemmel, geb. Montagne, D. — E. de Vos, D. — E. de Ruiter, Z. — F. Richard, geb. van der Zeeuw, Z. — P. D. A. Hoogenstraaten, geb. van Meurs, Z. — W. M. Coblenewayr, geb. Holts, Z. — M. Korenhof, geb. van der Linden, Z. — J. M. van Campen, geb. Coffrie, Z. — M. J. van Engelenburg, geb. van Embden, D. — P. Hakkaart, D. levenl. — M. J. Hansen, geb. Jasperse, Z. — J. C. Flaman, geb. Florisson, Z. — S. W. Perrin, geb. Wetrens, D. — G. Rouman, geb. Offermans, D. — J. van der Plas, geb. Dee, tweel. Z. en D. — J. M. Gestman, geb. Marks, D.

GEHUWD: J. Sneevliet, Jm. en C. G. Zemel, Wed. — J. Borsboom, Jm. en M. G. Hagemans, Jd.

OVERLEDEN: P. H. van Honstede, Z., 3 j. — P. Leemans, Z., 7 w. — A. C. le Poole, Z., 13 j. en 7 m. — A. J. Schreuder, 19 j. — D. van der Huizen, D., 14 d. — M. J. van der Drift, D., 2 j. en 5 m. — J. Gillens, 56 j. — H. Ligtvoet, 75 j. — C. Philippart, 66 j. — D. J. le Nobel, 70 j. — C. J. van Zijp, Z., 7 m. — H. M. Zweegman, D., 1 j. en 7 m. — H. M. Wiersma, 39 j. — C. de Borgie, D., 4 j. en 6 m. — J. Plantfeber, Z., 6 j. en 8 m.

231ste Staats-Loterij.

Trekking der Eerste Klasse.

2de Trekking. Geene.
3de » Nos. 1024 en 18868 ieder een prijs van *f* 1,000.
4de » No. 8976 een prijs van *f* 20,000.

ADVERTENTIEN

Gisteren overleed te *Middelburg* mijn geliefde Vader de Heer H. DE LEEUW, in den ouderdom van 75 jaren.

LEYDEN, 27 November 1856. Wede. D. M. KOETSER, DE LEEUW.

Eenige Kennisgeving.

Théâtre à Leide.

Troisième Représentation donnée par la Troupe de l'Opéra Français de la Haye.

VENDREDI, 28 Novembre 1856, **Le Courrier de Lyon**, Drame en cinq Actes et sept Tableaux, par MM. NEVEAU, SIRAUDIN et DELACOUR. Mr. JAROUSSEAU remplira le double rôle de Lesurque et Dubosc. **Une Charge de Cavalerie**, Vaudeville en un Acte, par MM. LABICHE, MOREAU et DELACOUR.

Ordre du Spectacle: 1o. Le Courrier de Lyon. 2o. Une Charge de Cavalerie.

On commencera à six heures et demie.

LEYDSCHE SCHOUWBURG,

KONINKLIJKE HOLLANDSCHE TOONEELISTEN, onder Directie van **BREEDÉ & VALOIS.**

MAANDAG, 1 December. (No. 4 van 't Abonnement.) Buitengewone Voorstelling, met medewerking van den Ridder W. P. DE C. VRUGT. Voor te dragen Liederen: 1. **De Koning leve!** 2. **Ons Vaderland.** 3. **Het Volkslied.** Op te voeren Stukken: 1. **De Tooverguldin**, Tooneelspel in 1 Bedrijf. 2. **Marotina, het Gelderssche Landmeisje**, Blijspel met Zang, in 1 Bedrijf. 3. **Twee Helden, of eene Les voor de Vrouwen**, Blijspel in 1 Bedrijf.

Aanvang ten *half zeven* ure.

Bij Vonnis der Arrondissements-Regtbank te *Leyden*, dd. 25 November 1856, is JOHANNA VAN DER MEY, gedomicilieerd te *Rijnsburg*, thans verpleegd wordende in het Sint Joris Gasthuis te *Delft*, ter zake van Krankzinnigheid, gesteld onder **Curatele.**

LEYDEN, 25 November 1856. De Officier van Justitie,
[Kosteloos]. B. J. GRATAMA, *Subst.*

Bij Vonnis der Arrondissements-Regtbank te *Leyden*, dd. 25 November 1856, is JOHANNA MARGARETHA CLEUTERS, gedomicilieerd te *Leyden*, thans verpleegd wordende in het Sint Joris Gasthuis te *Delft*, ter zake van Krankzinnigheid, gesteld onder **Curatele.**

LEYDEN, 25 November 1856. De Officier van Justitie,
[Kosteloos]. B. J. GRATAMA, *Subst.*

CURATELE.

Bij Vonnis der Arrondissements-Regtbank te *Leyden*, in dato 25 November 1856, is ARIE KADE, wonende te *Voorschoten*, verpleegd wordende in het Geneeskundig Gestigt voor Krankzinnigen, genaamd Sint Joris Gasthuis te *Delft*, ter zake van Onnoozelheid, gesteld onder **Curatele.**

De Procureur voor den Verzoeker JACOBUS KADE, woonachtig te *Voorschoten*, geoccupeerd hebbende.
[Kosteloos]. P. R. BOEFF.

De Ondergeteekende heeft de eer zijne geachte Stadgenooten te berigten, dat hij is uitgepakt voor het aanstaande **Sint-Nicolaasfeest.**

J. J. WALLE,
Hoek van de Stadhuispoort.

Buitengewoon goedkoope Steenkolen.

Zoolang de voorraad strekt zijn bij den Ondergeteekende verkrijgbaar uitmuntende Ongesorteerde **Ruhrsche kolen** à *f* 1.50 per Ned. Mud, met inbegrip der Rijksimpost. De verkoop geschiedt van af aanstaande Dingsdag à contant zonder korting bij partijen van 5 mud en daarboven; dezelve worden *franco* aan Huis bezorgd te *Leyden*, *Voorschoten* en *Oegstgeest.*

Bestellingen worden ook aangenomen aan de Plateelbakkerijfabriek aan het Galgewater.

A. VAN INGEN Wz.,
bij het Koffijhuis *de Vink* onder *Voorschoten.*

DES HANDELS-WAARBORG.

MAATSCHAPPIJ tot onderlinge verzekering tegen

FAILLIETEN,

BIJ MIDDEL VAN VASTE PREMIEN.

De Maatschappij heeft hare werkzaamheden *geopend* den 10den dezer. Heeren Handelaren, die wenschen deel te nemen, gelieven zich te adresseren tot verkrijging van statuten en nadere informatien, bij den Directeur der Maatschappij, den Heer F. GOMPERTZ, *Amsterdam*, Binnenkant, G. 217, en bij den Ondergeteekende.

W. F. K. A. TRUFFINO,
LEYDEN, 27 November 1856. Breedestraat, Wijk IV. No. 274.

OPENBARE VERKOOPING,

in het Invalidenhuis te *Leyden*, op Maandag den 8sten December 1856, des voormiddags ten *elf* ure, van eenige afgelegde **Kleedingstukken**, en het geen wijders ter Verkoop zal worden aangeboden.

HOUTVERKOOPING,

op de Hofstede ***Veenenburg***, onder *Lisse*, op Dingsdag den 30sten December 1856, des morgens ten 10 ure, van eene aanzienlijke partij extra zwaar Esschen, Elzen, Eiken en Berken **Hakhout**, staande op stronk; te beginnen voor aan de groote Laan bij den Straatweg, aan 't einde van het Rasterwerk of de scheiding van het Buitenverblijf van den Heer TEMMINCK. Het Hout kan gemakkelijk zoo te Water als te Land worden vervoerd. (Betaaldag 25 Julij 1857).

Bij A. W. SYTHOFF alhier, is uitgegeven:

PROEVE

van vergelijking tusschen een zeventiental Stedelijke Gemeenten, bij de toepassing der bepalingen van de Gemeentewet op de invordering der Plaatselijke Belastingen.

GEMEENTE-BEGROOTINGEN OVER 1856.

Prijs 40 Cents.

OVER EENE RADICALE HERZIENING DER

BELASTINGSTELSELS

van het Rijk en de Gemeente.

Prijs 40 Cents

Mr. J. VAN LENNEP,

HERINNERINGEN UIT DEN WORSTELSTRIJD MET SPANJE.

Derde Druk,

Met 20 Staalplaten in geïllustreerd Carton.

Prijs *f* 1.80.

BEURSPRIJS VAN SCHULDBRIEVEN.

WOENSDAG 26 November.

			Laagst koers.	Hoogst koers.	Gebleven.
NEDERLAND, Werkelijke Schuld	à 2½	pCt.	62⅝	62⅞	62¾
Dito Certificaten	» 3	»	75	—	—
Dito dito	» 4	»	94	94⅛	94⅛
Amortisatie Syndicaat	» 3½	»	89¾	—	—
Handelmaatschappij	» 4½	»	136	136¾	136
O. I. Leening	» 4	»	—	—	—
Aandeelen Holl. Spoorweg	» 4½	»	—	—	—
Dito Rijn-Spoorweg	» 4½	»	—	—	—
FRANKRIJK, Certif.	» 3	»	—	—	—
Dito dito	» 4½	»	—	—	—
RUSLAND, Obl. HOPE 1798 en 1816	» 5	»	103½	103½	103½
Dito dito 1828 en 1829	» 5	»	—	—	—
Certif. bij dito 1831 en 1833	» 5	»	92	—	—
Dito 1840	» 4	»	83[illegible]	83[illegible]	83[illegible]
Dito bij STIEGLITZ & Co.	» 4	»	82[illegible]	82⅝	82[illegible]
Dito dito Nieuwe	» 4	»	—	—	—
Inschrijving in Assign.	» 6	»	—	—	—
Certificaten van dito	» 6	»	69[illegible]	69⅜	—
POLEN, Aandeelen 1836	fl. 500	»	152[illegible]	152½	—
Dito Obligatiën	» 4	»	76¼	—	—
PRUISSEN, Obl. te Londen	à 4½	pCt.	—	—	—
SPANJE, Obligatiën	» 1½	»	22 11/16	22¾	—
Dito Obligatiën	» 3	»	—	—	—
Dito Binnenl. à 6 m.	» 3	»	36 7/16	36 9/16	36½
Bewijzen Coupons			—	—	—
OOSTENRIJK, W. B bij Goll.	» 5	»	—	—	—
Dito	» 4	»	62½	—	—
Dito Metall.	» 5	»	73 [illegible]/16	73 [illegible]/16	73[illegible]
Dito Nieuwe	» 5	»	82 [illegible]/16	82½	82⅝
Dito 1847	» 2½	»	37½	38⅛	38⅜
BELGIE	» 2½	»	—	—	—
Dito bij ROTHSCHILD	» 2½	»	51½	—	—
Dito dito	» 4½	»	—	—	—
BRAZILIE, 1824, 100 4	» 5	»	87	—	—
PORTUGAL, te Londen	» 3	»	43 15/16	44	—
SARDINIE	» 5	»	—	—	—
PERU, Geldleening 1853	» 4½	»	—	—	—
VENEZUELA, Obligatiën 6 pCt. nu	» 4½	»	33	33[illegible]	—
GRENADA, Obligatiën	» 2¼	»	20	20[illegible]	—
MEXICO, Obligatiën 1851	» 3	»	20[illegible]	20[illegible]	—
N.-AMERIKA, Bankactiën			—	—	—

Koers van het Geld: Beleening 5 pCt. Prolongatie 5½ pCt. Wissel-Disconto 5.

Te Leyden ter Boekdrukkerij van J. G. LA LAU.